

Správa majetku srovnatelná s obhospodařováním (§ 15 ZISIF)

Kdo a jak by měl žádat o zápis do seznamu osob spravujících majetek srovnatelně s obhospodařováním (§ 15 ZISIF)?

1. Úvod

O zápis do seznamu osob podle § 15 ZISIF jsou povinny požádat právnické osoby, které provádějí správu majetku způsobem srovnatelným s obhospodařováním investičních fondů podle ZISIF, ale nemají povolení podle ZISIF. Toto ustanovení navazuje na čl. 3(2) až (5) směrnice o správcích alternativních investičních fondů (AIFMD).¹

Smyslem je jednodušší režim pro správce fondů², které nejsou nabízeny veřejnosti a s ohledem na menší objem majetku nemohou představovat systémové riziko.

Povinnost registrace vzniká ještě před faktickým zahájením správy, týká se každé právnické osoby, která hodlá takovou správu provádět. Fyzická osoba vykonávající obdobnou činnost povinnosti registrace nepodléhá. Nicméně fyzické osoby se týká zákaz shromažďovat nebo pokusit se shromažďovat majetek od veřejnosti za účelem jeho společného investování.

1. Správa majetku odpovídající ZISIF

Povinnost registrace má právnická osoba, která

- a. **má sídlo v ČR**
- b. **provádí podnikatelsky**
- c. **společnou**
- d. **správu majetku**
- e. **shromážděného od více investorů**
- f. **ve prospěch těchto investorů**
- g. **na základě určené investiční strategie**
- h. **není vyňata z působnosti ZISIF**
- i. **a nepotřebuje k činnosti povolení podle ZISIF, tj.**
 - a. **neshromažďuje prostředky od veřejnosti a**
 - b. **nepřekračuje rozhodný limit.**³

Jednotlivé znaky jsou dále popsány podrobněji:

K písm. a): Sídlo

Z hlediska povinnosti registrace v ČR je rozhodující sídlo správce, nikoliv kde je činnost fakticky vykonávána, např. kde se nachází fond nebo majetek v něm.

K písm. b): Podnikatelská povaha činnosti

O podnikatelský výkon správy jde tam, kde správa je poskytovanou službou, za kterou správce získává odměnu. Podnikatelskou činností se rozumí činnost prováděná soustavně (ne nahodile) a za účelem zisku. Nerozhoduje přitom, zda je odměna stanovena sazbou z objemu obhospodařovaného majetku, v závislosti na výnosu z obhospodařovaného majetku nebo jiným způsobem. Zisk může být i nepřímý, např. v podobě podpory jiného podnikání správce.

Správa majetku srovnatelná s obhospodařováním bude zpravidla vykonávána v režimu živnostenského podnikání, ale myslitelná je i v rámci výkonu advokacie aj. Povinnost registrace je vázaná na faktickou činnost, tj. i činnost bez potřebného podnikatelského oprávnění vyžaduje registraci.

Výkon dílčích činností, které v souhrnu tvoří správu srovnatelnou s obhospodařováním podle ZISIF, nevyžaduje v případě správce povolení k poskytování investičních služeb podle zákona o podnikání na kapitálovém trhu (ZPKT).

V případě, že činnost správce podle § 15 ZISIF vykonává obchodník s cennými papíry, vzniká mu kromě povinnosti registrace podle § 15 ZISIF i povinnost registrovat tuto činnost podle § 6a ZPKT. Současně musí obě činnosti jasně rozlišovat a řídit střet zájmů vyplývající z toho, že poskytuje jak regulované investiční služby, tak neregulovanou správu majetku podle § 15 ZISIF. Pro zamezení porušení zákazu podle § 637 odst. 1 ZISIF musí obchodník s cennými papíry při nabízení investic také zavést podstatně účinnější opatření, než by bylo možné požadovat po neregulovaných subjektech vykonávajících správu podle § 15 ZISIF.⁴–

K písm. c): Společná správa

Správa srovnatelná s obhospodařováním podle ZISIF vyžaduje, aby byl majetek obhospodařován na kolektivním základě, tedy v rámci společně obhospodařované skupiny aktiv.

Povinnost registrace se proto netýká obchodníků s cennými papíry, kteří obhospodařují individuální portfolia zákazníků, a to ani v případě typových strategií. Podstatná je individuální dohoda se zákazníkem, jehož individuální zájem musí obchodník s cennými papíry sledovat i v případě typové strategie. V tomto případě proto nejde o společné investování podle § 15 ZISIF.⁵

O obhospodařování ze strany správce se jedná i v případě, pokud správce deleguje investiční rozhodování nebo jinou činnost na třetí osobu. Tato jiná osoba provádí na základě pověření

správce individuální správu, která nevyžaduje registraci podle § 15 ZISIF, ale bude zpravidla vyžadovat jiné podnikatelské oprávnění, podle typu aktiv a delegované činnosti.

K písm. d): Správa majetku

O správu (obhospodařování) fondu jde v případě, kdy je cílem nejen úschova a uchování hodnoty majetku, ale i další nakládání s ním v rámci investiční strategie, a to jako služba pro třetí osoby.

Přitom jde o všechny případy, kdy dojde k faktickému svěřeni majetku s cílem společného investování, tedy např. založení obchodní společnosti, která na vlastní účet investuje získané prostředky – ovšem ve prospěch společníků. Správcem, který je povinen se registrovat podle § 15 ZISIF, je tato obchodní společnost.

Správou jsou i případy, kdy se na investičním rozhodování podílí část investorů, anebo pokud je úloha investorů pouze poradní. Skutečnost, že jedním z investorů je i správce, na posouzení nic nemění.

Naopak o správu ve smyslu § 15 ZISIF nejde

- pokud se všichni investoři aktivně, nejen formálně, podílejí na investičním rozhodování fondu (i kdyby bylo vykonáváno právem veta), nelze hovořit o správě majetku investorů určeným správcem.
- kdy dosahování výnosů není cílem, ale pouze vedlejším produktem jiné služby (např. správa majetku nezletilých sourozenců).
- pokud byl majetek svěřen k prosté správě ve smyslu občanského zákoníku, např. v případě svěřeni nemovitosti do správy pouze s cílem ji pronajímat a udržovat.

K písm. e): Shromažďování od více investorů

Shromažďování představuje zejména aktivní oslovování investorů s cílem, aby svěřili svůj majetek do správy. Nerozhoduje, zda jde o jednorázové nebo opakované oslovení, a nerozhoduje, zda investice mají formu peněžních prostředků nebo jiného majetku. Myslitelné je i pasivní přijímání mandátů k obhospodařování bez aktivní propagace, i při něm bude docházet k shromažďování.

Znak plurality investorů vyžaduje, aby byl majetek shromažďován alespoň od dvou investorů⁶. Pluralita však bude dána i tam, kde byl majetek shromážděn jen od jednoho investora, avšak je otevřený i pro investice dalších investorů anebo tento jeden investor sám shromáždil majetek od více osob.

Jedním z investorů, jejichž majetek je takto spravován, může být i správce, tj. alespoň dva investory je nutno číst jako správce a alespoň jednoho dalšího investora.

K písm. f): Správa ve prospěch investorů

O správu ve prospěch investorů jde v případě, kdy mají výnosy z investování obdržet (v konečném výsledku) ti, od kterých byly prostředky do fondu shromážděny.

Registrace se proto netýká např. správce svěřenského fondu, který tento fond spravuje ve prospěch obmyšlených, kteří jsou odlišní od zakladatele (zakladatelů), ledaže zakladatel shromáždil prostředky vložené do svěřenského fondu právě od obmyšlených. O správu ve prospěch investorů nepůjde rovněž v případě, kdy chybí závislost mezi ziskem investora a vývojem hodnoty majetku, do kterého byly jeho prostředky investovány. Jde zejména o situace, kdy je výnos investora předem stanoven nezávisle na úspěšnosti správce, a investice tak není (resp. podle dohody stran nemá být) vystavena tržnímu riziku. Ovšem pokud přitom správce oslovuje veřejnost, může se v případě soustavného získávání prostředků od veřejnosti jednat o činnost banky, která vyžaduje bankovní licenci.

K písm. g): Určená investiční strategie

Investiční strategie musí být vždy předem určená, určitá a zavazovat obhospodařovatele, aby v souladu s ní obhospodařoval svěřený majetek.

Investiční strategie obsahuje způsob investování svěřeného majetku, zejména na základě vymezení majetku, do něhož bude správce investovat, popisu určité investiční strategie (např. sledování určitého indexu), geografické zaměření investic, pravidla využití pákového efektu, investiční horizont, pravidla rozkládání rizik. Přitom postačí jen část uvedených znaků. Povinnost registrace se neomezuje na profesionální investiční strategie, ale týká se všech případů, kde se správce zaváže investovat určitým, alespoň rámcově vymezeným způsobem.

O určenou strategii nejde, pokud zakladatel svěřenského fondu svěří správci majetek bez jakékoliv dohody o způsobu nakládání s ním. To zahrnuje i případ, kdy investiční strategii určuje samostatně správce v rámci svěření správy majetku k obhospodařování třetí osobě (delegace).

K písm. h): Vynětí z působnosti ZISIF

I když jsou jinak naplněny výše uvedené znaky „správy srovnatelné s obhospodařováním investičního fondu“, povinnost registrace se netýká případů vyňatých podle § 2 a 2a ZISIF z působnosti tohoto zákona.

Jde o případy

1. Činností výrobní a obecně obchodní povahy (výroba, obchod, výzkum, poskytování jiných než finančních služeb, zahrnující i struktury typu joint ventures).
2. Správy majetku propojených společností (holdingová výjimka), zde však existuje možnost zvolit si režim fondu.
3. Sekuritizace.
4. Správy vlastního majetku (neshromážděného od jiných osob).
5. Správy majetku v rámci rodiny (family office vehicle) a v koncernu, i zde však existuje možnost zvolit si režim fondu.

Popis znaků správy srovnatelné s obhospodařováním je založen na § 15 ZISIF a souvisejících obecných pokynech ESMA.⁷

K písm. i): Není potřebné (jiné) povolení podle ZISIF

- K podmínce „neshromažďuje prostředky od veřejnosti“

Povolení samosprávného investičního fondu nebo investiční společnosti se vyžaduje především k shromažďování prostředků od veřejnosti za účelem společného investování.⁸ Správce podle § 15 ZISIF není oprávněn s nabídkou investice veřejnost oslovovat⁹ ani od ní prostředky shromažďovat. Pojmem veřejnost se podrobněji zabývá samostatná odpověď „Pojem „veřejnost“ v předpisech na finančním trhu“ uveřejněná na webu ČNB.¹⁰ Příslušné závěry vyplývající z této odpovědi týkající se správce podle § 15 ZISIF lze shrnout následovně:

- správce je oprávněn s nabídkou investice oslovit celkem maximálně 20 osob a vedle toho neomezený počet kvalifikovaných investorů,
- za kvalifikovaného investora se pro tyto účely považuje mj. osoba, která učinila prohlášení o vědomosti rizik a investovala alespoň
 - ekvivalent 125 000 EUR, nebo
 - alespoň 1 mil. Kč, za podmínky, že správcem pověřený obchodník s cennými papíry nebo investiční společnost v souvislosti s poskytnutím investiční služby této osobě vyhodnotili, že investice do daného fondu je pro tuto osobu vhodná.¹¹

- K podmínce „nepřekračuje rozhodný limit“

Dále se povolení samosprávného investičního fondu nebo investiční společnosti vyžaduje v případech většího objemu obhospodařovaného majetku.

Osoby zapisované do seznamu podle § 15 ZISIF nesmějí obhospodařovat majetek, jehož hodnota přesahuje 500 000 000 EUR. Pokud je součástí obhospodařovaného majetku pákový efekt (např. finanční deriváty, měnové zajištění, úvěr), snižuje se limit na 100 000 000 EUR. Kurs pro přepočítání ZISIF nestanoví, ČNB bude vycházet z kurzu devizového trhu, který vyhláší.

V případě, že objem obhospodařovaného majetku překračuje snížený limit 100 000 000 EUR, je vhodné, aby správce uměl v případě výzvy ČNB doložit, že pákový efekt nevyužívá.

Některá dodatečná pravidla pro výpočet stanoví čl. 2 AIFMR, zejména

- výpočet vychází z aktuální hodnoty obhospodařovaného majetku¹²
- vzájemné investice mezi fondy obhospodařovanými dotčeným správcem lze odečíst
- výpočet se provádí alespoň jednou ročně, k datu, které správce určí a konzistentně uplatňuje (při určení data bere v úvahu dostupnost aktuálních dat o hodnotě majetku).

Správa majetku ve větším objemu vyžaduje povolení k činnosti investiční společnosti podle § 479 ZISIF nebo samosprávného investičního fondu podle § 480 ZISIF. Pro případ, že osobě registrované podle § 15 odst. 1 ZISIF se trvale (nejen krátkodobě) zvýší objem spravovaného majetku, upravuje postup dodatečného získání povolení § 17 ZISIF a čl. 4 AIFMR.

III. Vztah ZISIF a nařízení o prospektu

Pokud v souvislosti s vydáním anebo nabízením cenného papíru v ČR dojde k materiálnímu naplnění znaků správy majetku srovnatelné s obhospodařováním, lze nabídku takového cenného papíru činit pouze v souladu s příslušnými pravidly pro (přeshraniční) nabízení investičních fondů. Skutečnost, že k cennému papíru je vypracován nebo notifikován prospekt, přitom sama o sobě není významná pro posouzení toho, spadá-li emitent současně i do regulace ZISIF. AIFMD se totiž vztahuje na jakýkoliv subjekt splňující definici alternativního investičního fondu v článku 4(1)(a) AIFMD. Navíc, AIFMD v některých případech¹³ výslovně počítá s tím, že se uplatní vedle nařízení o prospektu.¹⁴

IV. Význam zápisu

Zápis má pouze evidenční povahu, nepředstavuje podnikatelské oprávnění a sám o sobě neopravňuje k nabízení investičních příležitostí veřejnosti ani k shromažďování prostředků od veřejnosti za účelem jejich společného investování. ČNB nevykonává dohled nad osobami zapsanými v tomto seznamu s výjimkou splnění povinnosti zápisu do seznamu a plnění informační povinnosti.

Ten, kdo je povinen se registrovat podle § 15 odst. 1 ZISIF, se registrací vyhne hrozbě zrušení společnosti soudem na návrh ČNB (§ 15 odst. 3 ZISIF) a pokudě až 150 000 000 Kč¹⁵. Dalším důsledkem může být ztráta důvěryhodnosti pro další působení na finančním trhu aj.

Naopak ten, kdo povinnost zápisu nemá, protože správu majetku srovnatelnou s obhospodařováním nevykonává, nemá žádný důvod o zápis žádat. Kromě zbytečných nákladů na přípravu žádosti se tím vyhne i pravidelné každoroční informační povinnosti podle čl. 3(3)(d) směrnice o správcích alternativních investičních fondů, resp. čl. 110(1) AIFMR.

Zvláštní režim podle zákona o daních z příjmů se týká pouze investičních fondů obhospodařovaných obhospodařovatelem s povolením ČNB podle § 479 nebo § 480 ZISIF, registrace podle § 15 odst. 1 ZISIF je z tohoto hlediska nepodstatná.

Správce také nemůže využít právní formu SICAV, tedy formu akciové společnosti s proměnným základním kapitálem, ta je vyhrazená jen investičním fondům (§ 154 odst. 2 ZISIF).¹⁶

Správci podle § 15 ZISIF ovšem mohou dobrovolně požádat ČNB o povolení podle § 479 nebo § 480 ZISIF. Pak by měli mj. zjednodušený postup pro přeshraniční nabízení služeb, pokud budou současně oprávněni k překročení rozhodného limitu. Mohli by také obhospodařovat fondy určené veřejnosti (standardní či speciální). S povolením jsou ale spojené zásadně vyšší požadavky než s pouhou registrací podle § 15 odst. 1 ZISIF.

V. Řízení o zápisu

Žadatel

Žádost o zápis je povinná podat právnická osoba, která provádí nebo hodlá provádět správu srovnatelnou s obhospodařováním. ČNB vyřizuje pouze žádosti právnických osob, které již vznikly.¹⁷

Podání žádosti o zápis

Pro podání žádosti o zápis platí správní řád s dílčími odchylkami podle ZISIF. Obecné náležitosti žádosti stanoví jeho § 37. Zvláštní náležitosti jsou stanoveny ZISIF a vyhláškou o žádostech (zejm. § 30). Žádost se vyhotovuje v českém jazyce. V českém jazyce musí být rovněž všechny přílohy; na základě individuální dohody lze u příloh akceptovat v důvodných případech i jazyk anglický.

Žádost o zápis lze podat pouze elektronicky [§ 532 písm. e) ZISIF], a to

- do datové schránky ČNB, ID datové schránky: 8tgaiej, nebo
- na elektronickou adresu podatelny ČNB podatelna@cnb.cz, zprávou opatřenou elektronickým podpisem osoby oprávněné jednat za žadatele.¹⁸

Forma a obsah žádosti

Pro žádost o zápis do seznamu je vhodné využít elektronické formuláře ČNB dostupné na webu ČNB¹⁹, které obsahují předepsané i další doporučené náležitosti. Pokud žadatel formulář nevyužije, může podat žádost i v jiné formě, pokud naplní požadavky správního řádu, vyhlášky o žádostech a žádost doplní informacemi nezbytnými pro její vyřízení. Použití formuláře výrazně snižuje riziko chybného podání žádosti.

Při sestavení žádosti:

- je vhodné, aby žadatel uvedl kontaktní údaje pro účely operativní komunikace s ČNB (telefon, e-mailová adresa), a to včetně kontaktních údajů osoby, která bude po zápisu žadatele do seznamu zajišťovat plnění informační povinnosti vůči ČNB.
- v informacích o hodnotě majetku (část II formuláře) žadatel označí všechny fondy (slovy zákona zařízení), pomocí kterých spravuje, resp. bude spravovat svěřený majetek např.
 - označením, že se jedná o svěřenský fond zřízený určitými zakladateli v určitý den,
 - názvem obchodní společnosti, která provádí správu majetku svých investorů nebo o správu jejíhož majetku se jedná, pokud jde o externě spravovaný fond,
 - názvem investiční strategie, ve vztahu ke které správce přijímá prostředky investorů do smluvní, „neinstitucionalizované“ správy,
- u každého fondu (v pravém sloupci tabulky v části II formuláře) žadatel označí aktuální hodnotu svěřeného majetku zjištěnou postupem podle čl. 2 AIFMR; v případě připravovaného projektu bude hodnota majetku ve správě činit 0 Kč.

Žadatel k žádosti připojí přílohy (část III formuláře), ze kterých může ČNB zjistit, že se jedná o správu majetku srovnatelnou s obhospodařováním, jejíž správce má povinnost registrace podle § 15 odst. 1 ZISIF. Konkrétně přiloží:

- doklad o oprávnění podnikatele, na základě kterého spravuje (bude spravovat) svěřený majetek, zejména živnostenský list, případné povolení k činnosti udělené orgánem dohledu jiného členského státu k obhospodařování fondu aj.,
- seznam fondů, odpovídající seznamu uvedenému v části II. formuláře žádosti; zařízení žadatel označí názvem nebo jiným popisem, pokud název nemá,
- stručný a výstižný popis činnosti správce ve smyslu § 30 odst. 2 písm. c) vyhlášky o žádostech, ze kterého vyplýne, že jeho činnost splňuje všechny znaky uvedené v části II tohoto materiálu, zejména že jde o investiční aktivitu (nikoliv jinou službu nebo výrobní činnost), investiční aktivita je službou pro investory (tj. nejde o vedlejší efekt jiné služby – viz výše uvedená správa majetku v době nezletilosti), jde o společnou správu majetku pro více investorů, investiční činnost je prováděná na základě určené investiční strategie,²⁰
- seznam všech známých budoucích fondů; každý fond označí názvem či označením (viz shora),
- ve vztahu ke každému fondu nabídkový dokument /např. statut, stanovy či zakladatelské listiny, vzorová smlouva s klientem obsahující mj. investiční strategii nebo výtah z takového dokumentu v rozsahu investiční strategie/. Nabídkový dokument nebo jeho výtah musí obsahovat informace uvedené v následující odrážce (v nezkrácené podobě),
- u každého fondu v souladu s čl. 5(2) AIFMR a v souladu s přiloženým nabídkovým dokumentem nebo jeho výtahem stručný popis
 - hlavních kategorií aktiv, do nichž bude majetek ve fondu investován, např. nemovitosti, dluhopisy, akcie, finanční deriváty nebo obecně investiční nástroje, komodity či komoditní deriváty, drahé kovy, umělecké předměty apod.; rozsah hlavních kategorií aktiv by měl odpovídat přibližně maximálně 2 -3 řádkům strojopisu A4;
 - průmyslových, zeměpisných nebo jiných tržních sektorů nebo konkrétních tříd aktiv, na něž se investiční strategie zaměřuje, např. určitého indexu, zemědělských komodit, průmyslových skladovacích ploch apod.;
 - politiky pro půjčky nebo jiný pákový efekt, zahrnující zejm. způsob a rozsah získávaných půjček a typy a účel využívání derivátů, rovněž přibližně v max. rozsahu 2-3 řádků strojopisu A4.

Vyřízení žádosti

Na základě úplné žádosti zapíše ČNB žadatele do seznamu, a to „do 5 pracovních dní ode dne, kdy jí došla žádost o zápis do seznamu“ (§ 503 odst. 1 ZISIF), tedy žádost úplná, včetně náležitostí a příloh podle vyhlášky o žádostech. S ohledem na § 503 odst. 3 ZISIF provede ČNB zápis bez přezkumu, tj. „*nezkoumá [žádost] z hlediska pravdivosti nebo přesnosti informací v ní obsažených a nepřezkoumává ani splnění předpokladů pro zápis do tohoto seznamu.*“.

Odpovědnost za obsah seznamu mají žadatelé, nikoliv ČNB.

V současné době není přijetí žádosti zpoplatněno.²¹

VI. Následné povinnosti osoby registrované podle § 15 ZISIF

Informační povinnosti

Osoba zapsaná do seznamu vedeného ČNB podle § 596 písm. e) ZISIF je povinna (kromě výše uvedených povinností dodržovat zákaz oslovování veřejnosti a postupovat podle ZISIF v případě překročení rozhodného limitu) také:

(a) plnit roční informační povinnost v souladu s čl. 110 (1) AIFMR, § 462, § 463 odst. 2 písm. a) body 2 a 3, § 475 a § 616 odst. 4 písm. b) ZISIF a § 7 odst. 2 vyhlášky 267/2020 o výkaznictví.

Informační povinnost se plní pomocí sběrného systému SDAT a prostřednictvím následujících výkazů:

- OFZ (ČNB) 36-01 „Hlášení podlimitního správce alternativního fondu“
- OFZ (ČNB) 37-01 „Hlášení o alternativním fondu podlimitního správce“

Pro zajištění přístupu do sběrného systému SDAT slouží následující postup:

- ČNB využije pro účely informativní komunikace se správcem podle § 15 ZISIF kontaktní informace ze žádosti o zápis do seznamu, alternativně může správce sdělit ČNB kontaktní informace na adresu kt.stat@cnb.cz (v rozsahu jméno, telefonní číslo a adresa elektronické pošty kontaktních osob). O změnách těchto údajů informuje správce ČNB bez zbytečného odkladu,
- správce podle § 15 ZISIF požádá o registraci do sběrového systému SDAT. Na adresu sdat@cnb.cz zašle (do předmětu emailu uvede „REGISTRACE FONDY“) požadavek s uvedením právě jednoho uživatele ve tvaru IČO, jméno, příjmení a e-mail (e-mail bude sloužit jako login) - uživatel bude založen s administrátorským oprávněním v produkčním prostředí.
- pro podepisování výkazů zaručeným elektronickým podpisem je nutné použít kvalifikovaný certifikát pro elektronický podpis vystavený na konkrétního uživatele (tedy na fyzickou osobu). Vykazující osoby musí tedy získat kvalifikovaný certifikát certifikační authority²².
- Všechny certifikáty lze do SDAT nahrát prostřednictvím webové aplikace v části Správa osoby -> Certifikáty, případně si každý uživatel může nahrát svůj podpisový certifikát přes profil -> Správa vlastních certifikátů.

(b) oznámit ČNB každou změnu skutečností zapisovaných ohledně správce v seznamu vedeném ČNB (§ 467 odst. 4 ZISIF),

Další povinnosti při činnosti

(a) dodržovat omezení dle § 637 ZISIF zakazující při své činnosti vyvolávat dojem, že jde o osobu, jejíž činnost podléhá dohledu ČNB, a dále příkazující na stanovené obchodní dokumentaci, včetně internetu, informovat o tom, že správce nepodléhá dohledu ČNB,

(b) dodržovat povinnosti v oblasti opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Správce podle § 15 ZISIF je od 1. 1. 2021 povinnou osobou podle AMLZ (ve znění novely č. 527/2020 Sb.). Je třeba upozornit, že v souladu s § 35 odst. 1 AMLZ je dozorčím úřadem pro správní dozor nad plněním povinností stanovených v AMLZ ve vztahu ke správci podle § 15 ZISIF pouze Finanční analytický úřad (FAÚ), nikoliv (také) ČNB.²³

V souladu s § 21 odst. 8 AMLZ ovšem správce zasílá ČNB systém vnitřních zásad podle AMLZ, a to prostřednictvím datové schránky a do 60 dnů poté, kdy se stane povinnou osobou, resp. do 30 dnů od následné změny systému vnitřních zásad. ČNB bude tyto dokumenty s FAÚ dále sdílet. V případě, že se správce dopustí přestupku podle § 48 AMLZ, tedy správce nevypracuje systém vnitřních zásad nebo jej nezašle ČNB v zákonem stanovené lhůtě, je příslušným orgánem k projednání přestupku opět FAÚ.²⁴

Povinnost při ukončení činnosti

- požádat podle § 506 odst. 1 písm. f) ZISIF o výmaz ze seznamu, jakmile přestane být osobou podle § 15 odst. 1 ZISIF.

VIII. Postup správce při zrušení fondu nebo výmazu správce ze seznamu

S ohledem na bod 15 obecných pokynů ESMA k oznamovacím povinnostem podle čl. 3(3)(d) a čl. 24(1),(2) a (4) AIFMD²⁵ by osoba podle § 15 ZISIF měla zaslat příslušné výkazy vymezené v části VI této odpovědi i ke dni zrušení fondu spravovaného správcem a při výmazu správce ze seznamu podle § 596 písm. e) ZISIF

Poznámka:

Původní stanovisko z 25. 11. 2014 bylo aktualizováno 19.4.2016 a 1.3.2021

Aktualizace provedená k 19. 4. 2016 spočívá v

- *vypuštění registrace zahraničních správců (v důsledku novely ZISIF č. 336/2014 Sb.),*
- *upřesnění registrovaných údajů u fyzických osob,*
- *upřesnění části vymezující podstatu správy ve prospěch investorů,*
- *doplnění výjimek z působnosti ZISIF podle jeho novely č. 336/2014 Sb.,*
- *doplnění vazby na prospekt (prospekt registraci nenahrazuje),*
- *upřesnění postupu při následném reportingu registrovaných osob.*

Aktualizace provedená k 1. 3. 2021 spočívá zejm. v

- zohlednění skutečnosti, že nově se registrují jen právnické, ne fyzické osoby
- aktualizace odkazu na stanovisko ČNB k pojmu „veřejnost“ a z toho vyplývající usměrnění ohledně pojmu kvalifikovaný investor ve vazbě na zařízení podle § 15 ZISIF
- upřesnění, že správa podle § 15 ZISIF nevyžaduje povolení k poskytování investičních služeb
- doplnění pravidel pro výkon správy podle § 15 ZISIF obchodníkem s cennými papíry
- upřesnění, že o zápis do seznamu může žádat jen již vzniklá společnost
- upozornění na návrh novely, která v případě přijetí zavede správní poplatek 10 000 Kč za registraci, který by se platil každoročně
- doplnění AML povinností (uložených správcům od ledna 2021) a v té souvislosti vyjasnění, že dohled v této oblasti je v působnosti FAÚ, ne ČNB
- doplnění reportingu při zrušení fondu nebo výmazu ze seznamu správců
- aktualizaci odkazů na relevantní právní předpisy a jiné dokumenty
- verze s vyznačením změn je dostupná [zde](#)

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/61/EU o správcích alternativních investičních fondů

² ZISIF používá neobvyklé pojmy

- **„správa majetku srovnatelná s obhospodařováním“** věcně odpovídá obhospodařování. AIFMD ve stejné souvislosti hovoří o (podlimitních) alternativních investičních fondech, ve smyslu užší definice v ZISIF ale o investiční fondy nejde.
- **„zařízení“** označuje formu, ve které je majetek spravován, bez ohledu, zda je institucionalizovaná (obchodní společnost, zejm. její určitý vnitřní fond, svěřenský fond) nebo ne, pokud věcně naplňuje znaky alternativního fondu resp. majetku odpovídajícího investičnímu fondu. Právo EU hovoří o alternativních (investičních) fondech. V zájmu lepší srozumitelnosti se v této odpovědi používá místo „zařízení“ obecný pojem „fond“.

³ Tím není dotčena možnost požádat o udělení povolení podle ZISIF dobrovolně.

⁴ Běžný zákazník může i správu podle § 15 ZISIF vykonávanou obchodníkem s cennými papíry považovat za regulovanou činnost, ledaže bude ze sdělených údajů spolehlivě zřejmé, že tomu tak není. Proto např. samotné uvedení informace o tom, že daná činnost nepodléhá dohledu ČNB, v obchodních podmínkách nemusí vždy postačovat, pokud další okolnosti a souvislosti, např. to, že jako smluvní strana bude uvedený daný obchodník s cennými papíry, smlouva bude uzavírána v prostorech obchodníka s cennými papíry nebo prostřednictvím jeho webového portálu, investiční strategie bude prezentována tak, že je odvozená od činnosti obchodníka s cennými papíry apod., mohou navzdory uvedení příslušné informace ve smlouvě vyvolat dojem, že daná činnost dohledu ČNB podléhá a uplatní se při ní povinnosti vůči zákazníkům, které se správou podle § 15 ZISIF nejsou spojené.

⁵ K sjednávání individualizovaných smluv o obhospodařování majetku spočívajícího v investičních nástrojích je nutné povolení k poskytování investičních služeb (ledaže jsou naplněny podmínky výjimky podle § 4b zákona o podnikání na kapitálovém trhu), nikoliv registrace podle § 15 odst. 1 ZISIF.

⁶ V případě svěřenského fondu půjde zejména o zakladatele a další investory svěřující majetek do správy, případně o více zakladatelů.

⁷ Obecné pokyny ESMA 2013/611 ke klíčovým pojmům směrnice o správcích alternativních investičních fondů.

⁸ Správu fondů určených veřejnosti mohou podle ZISIF provádět pouze správci oprávnění obhospodařovat standardní fondy nebo alternativní fondy v rozsahu opravňujícím překročit rozhodný limit s povolením ČNB. Shromažďování peněžních prostředků od veřejnosti je omezeno § 98 a § 5 odst. 2 ve spojení s § 93 odst. 1 ZISIF.

⁹ Za oslovení veřejnosti lze považovat i uveřejnění informací o možnosti investování na webu správce, ze kterého nebude zcela zřejmé, že míří jen na kvalifikované investory.

¹⁰ Stanovisko Pojem „veřejnost“ v předpisech na finančním trhu z 23. 4. 2018.

¹¹ V případě osob bez povolení a dohledu ČNB (např. správce podle 15 ZISIF) nelze předpokládat kvalifikované provádění testu vhodnosti. Pro využití nižší hranice 1 mil. Kč je proto nezbytné, aby test vhodnosti vykonala osoba, která podléhá přísným požadavkům odborné péče a v rámci poskytnutí regulované služby. Osoba, která byla pověřena vykonáním testu vhodnosti správcem podle § 15 ZISIF, musí být proto sama oprávněna poskytovat ve vztahu k nástrojům vydávaným podle § 15 ZISIF investiční služby (nemůže proto např. jít o investičního zprostředkovatele) a současně musí společně s provedením testu vhodnosti poskytnout danému investorovi (zájemci o investici do zařízení podle § 15 ZISIF) investiční službu (může tedy jít jen o fondy, ve kterých představují účast investora investiční nástroje, typicky akcie nebo kmenové listy).

¹² Podle § 16 odst. 2 ZISIF „U osoby podle § 15 odst. 1 se pro účely posouzení toho, zda přesahuje rozhodný limit či nikoli, použije pro oceňování jí spravovaného majetku § 196 obdobně .“, v § 196 ZISIF se v zásadě ukládá použití mezinárodních účetních standardů upravených právem Evropské unie.

¹³ Čl. 23 odst. 3 AIFMD.

¹⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1129 ze dne 14. června 2017 o prospektu, který má být uveřejněn při veřejné nabídce nebo přijetí cenných papírů k obchodování na regulovaném trhu, a o zrušení směrnice 2003/71/ES.

¹⁵ § 614 odst. 1 písm. a) a c) a odst. 6 ZISIF. Pokuta může být v některých případech i vyšší – § 614 odst. 6 písm. b) a c).

¹⁶ ZISIF ale připouští, aby správci podle § 15 ZISIF využili právní formu k.s.i.l., tedy komanditní společnosti na investiční listy, která je jinak vyhrazená také pouze investičním fondům (§ 170 odst. 2 ZISIF).

¹⁷ Registrace podle § 15 ZISIF není podnikatelským oprávněním, které by právnická osoba mohla potřebovat už ve fázi vzniku. Procesní pravidla pro registraci v ZISIF současně neumožňují odložit účinnost zápisu až na vznik právnické osoby.

¹⁸ Formu a způsob podání žádosti upravuje § 50 vyhlášky o žádostech. Podání žádosti prostřednictvím internetové aplikace České národní banky pro registraci subjektů [§ 50 odst. 1 písm. c) vyhlášky] se v případě osob podle § 15 ZISIF neuplatní.

¹⁹ Povolovací a schvalovací řízení – Investiční společnosti a investiční fondy (část II, poslední položka).

²⁰ Vyhláška v § 30 odst. 2 písm. c) vyžaduje „*popis činnosti, ze kterého je zřejmé, že žadatel vykonává nebo hodlá vykonávat činnost, která naplňuje znaky správy majetku srovnatelné s obhospodařováním podle § 15 odst. 1 zákona a současně není jinou regulovanou činností*“. Nestačí tedy samotný popis činností, navíc je potřeba, aby z něj bylo zřejmé (formou zvýraznění, vysvětlení aj.), jak jsou relevantní znaky naplněny.

²¹ Poslanecká sněmovna projednává návrh novely zákona o správních poplatcích (sněmovní tisk 993), který zavádí správní poplatek za podání žádosti o registraci ve výši 10 000 Kč s navrhovanou účinností 1. 1. 2022. Stejný návrh novely obsahuje také povinnost hradit po tomto datu správní poplatek 10 000 Kč každoročně jako poplatek za udržení registrace.

²² Přehled kvalifikovaných poskytovatelů certifikačních služeb a jejich kvalifikovaných služeb na internetových stránkách Ministerstva vnitra.

²³ ČNB je dozorčím úřadem podle AMLZ v případě povinných osob, nad kterými vykonává dohled [§ 35 odst. 1 písm. a) AMLZ]. Nad správci podle § 15 ZISIF ale dohled nevykonává – § 534 ZISIF vymezuje, jaké osoby podléhají v této oblasti dohledu ČNB, a správce podle § 15 neuvádí. Samotná povinnost registrace u ČNB dohled nezakládá, stejně tak jej nezakládá existence přestupku správce v § 616 odst. 4 ZISIF (a contrario k § 534 a také s ohledem na vymezení široké vymezení dohledu v § 44 zákona o ČNB).

²⁴ § 48 odst. 2 a 3 ve spojení s § 52 AMLZ.

²⁵ Obecné pokyny k oznamovacím povinnostem podle čl. 3(3)(d) a 24(1), (2) a (4) AIFMD [ESMA /2014/869].

Datum zveřejnění: 1. 3. 2021

Platnost od: 1. 3. 2021 **do:** neurčeno

Typ dokumentu: Stanovisko

Seznam souvisejících předpisů:

Nařízení (EU) č. 231/2013 kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/61/EU, pokud jde o výjimky, obecné podmínky provozování činnosti, depozitáře, pákový efekt, transparentnost a dohled (AIFMR)

Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů (AMLZ)

Zákon č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech, ve znění pozdějších předpisů (ZISIF)

Vyhláška č. 247/2013 Sb., o žádostech podle zákona o investičních společnostech a investičních fondech, ve znění pozdějších předpisů (vyhláška č. 247/2013 Sb.)

vyhláška č. 267/2020 Sb., o oznamování údajů obhospodařovatelem a administrátorem investičního fondu a zahraničního investičního fondu ČNB (vyhláška o výkaznictví)

Relevantní ustanovení: § 2, § 2a, § 15, § 16, § 98, § 596 písm. e), a § 637 ZISIF; čl. 2 až 11, čl. 110 (1) AIFMR; § 30 vyhlášky o žádostech

Upravuje oblast: Investiční společnosti a investiční fondy

Odkazuje na: [RS2018-05](#)

ID: RS2021-01